Steun ons

Draag bij aan de toekomst van Het Concertgebouw, nu of later.
concertgebouw.nl/steun-ons

QNTDEK MEER

Op **concertgebouw.nl/ontdek** gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concert-registraties en nog veel meer.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

15 nov - Kleine Zaal
Beethovens *Kreutzersonate* door LGT Young Soloists
22 nov - Grote Zaal
Strauss' *Also sprach Zarathustra* en *Rosenkavalier Suite*
29 nov - Grote Zaal
Spaanse zondagochtend: Thomas Beijer speelt Falla
24 jan - Grote Zaal
Moesorgski's *Schilderijtentoonstelling* met Markus Stenz
31 jan - Grote Zaal
Koor- en pianoromantiek door Groot Omroepkoor & Nathalia Milstein

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?
De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw concertbeleving op social media! #concertgebouw

AVROTROS en Het Concertgebouw presenteren

Het Zondagochtend Concert

1 november 2026 - Grote Zaal - 11.00 uur

Philzuid
Samy Rachid, dirigent
Jonathan Fournel, piano

Maurice Ravel 1875-1937	Pianoconcert voor de linkerhand in D (1931) *Lento-Allegro-Tempo primo* *Cadenza*
Camille Saint-Saëns 1835-1921	Danse macabre, op. 40 (1874) *Bacchanale* uit 'Samson et Dalila', op. 47 (1859-77)
César Franck 1822-1890	Le chasseur maudit (1882)

Het Zondagochtend Concert wordt elke week door AVROTROS rechtstreeks uitgezonden op NPO Klassiek.

HET CONCERT GEBOUW

Hij was een begenadigd pianist, kwam uit een vermogende familie én was een uiterst kritisch persoon: Paul Wittgenstein. In de Eerste Wereldoorlog verloor Wittgenstein zijn rechterarm. Omdat hij telkens ontevreden was met de pianoconcerten voor de linkerhand die hij daarna bestelde en omdat hij geld genoeg had, wilde hij steeds weer een nieuw concert. Zo hebben onder anderen Ravel, Richard Strauss, Hindemith, Korngold, Prokofjev en Britten voor Wittgenstein een pianoconcert voor de linkerhand gecomponeerd.
Maurice Ravels eendelige concert begint met lage, onheilspellende klanken in de contrabas en fagot. Verwijst dit naar het gebrom van vliegtuigmotoren in de Eerste Wereldoorlog? Vervolgens speelt de solist een uitgebreide solocadens. Doordat de linkerhand telkens springt tussen het lage en hogere register, klinkt er zowel een baslijn als een melodie. Verderop in het kleurrijke concert zijn er jazzy klanken, Spaanse invloeden en een virtuoze pianopartij.

De muziek van Ravel ligt de Franse pianist Jonathan Fournel (1993) na aan het hart. Zo speelde hij vorig jaar in de Kleine Zaal *Tzigane* met violist Simone Lamsma. Later deze maand is hij tijdens het Franse Festival Les Songes Musicaux te horen in Ravels *Pianotrio*. Sinds hij in 2021 de eerste prijs won van de Koningin Elisabethwedstrijd is de pianist niet meer weg te denken van de internationale podia. Fournel debuteerde in 2022 in de Kleine Zaal, waarna hij in 2024 terugkeerde in de Grote Zaal voor een recital in de serie Grote Pianisten.

Opgestaan uit de dood
De *Danse macabre* van Camille Saint-Saëns is al net zo beeldend als het gelijknamige gedicht van Henri Cazalis, waarop het stuk is gebaseerd: twaalf klokslagen in de harp laten horen dat het middernacht is. De Dood verschijnt en stemt zijn viool een halve toon lager dan normaal, waardoor een verminderde kwint klinkt. Dit interval werd de 'diabolus in musica' genoemd, oftewel de duivel in de muziek. De doden komen uit hun graven en beginnen te dansen, steeds wilder. De xylofoon verklankt daarbij het geluid dat de botten van de dansende skeletten maken. Uiteindelijk speelt de hobo een kraaiende haan en gaan de doden weer terug in hun graven. De duivel speelt op zijn viool een afscheidsmelodie.

Overwinning op de Filistijnen
De oosterse hobosolo aan het begin van de Bacchanale uit de opera *Samson et Dalila* verraadt al meteen dat de scène zich ver van Saint-Saëns' thuisland Frankrijk afspeelt: in het Bijbelse land van de Israëlieten, om precies te zijn. Samson, rechter en held van de Israëlieten, bezit bovenmenselijke krachten door zijn lange haar. Dalila verleidt hem en als zij het geheim van zijn kracht te weten komt, vertelt ze het aan de vijandige Filistijnen. Samsons haar wordt afgeschoren en de Filistijnen vieren hun overwinning met een bacchanaal, een wild feest met veel drank. De vreugde is van korte duur: na de Bacchanale krijgt Samson zijn kracht terug en vernietigt hij de tempel met daarin de Filistijnen en zichzelf.

Van jager tot prooi
Jagen op zondag kon je in het verre verleden beter niet doen. In het gedicht *Der wilde Jäger* van Gottfried August Bürger smeken kerkgangers de graaf zijn jachtplannen af te blazen, maar de graaf gaat toch op pad. In het symfonisch gedicht *Le chasseur maudit* ('De vervloekte jager') van César Franck is de jachthoorn aan het begin te horen, net als de kerkklokken. Plotseling wil het paard van de graaf niet meer rennen, de jachthoorn maakt geen geluid meer en in het gedicht zegt een stem: 'Heiligschenner, word voor eeuwig opgejaagd door de hel.' Vanaf dat moment is de jager de prooi en zitten demonen hem op de hielen. De muziek klinkt steeds angstaanjagender en wordt vlak voor het slotakkoord zachter. De jacht op de graaf gaat door en verdwijnt in de verre oneindigheid.

Zowel in *Le chausseur maudit* als in de andere beeldende stukken op dit programma van Philzuid kan de Franse dirigent Samy Rachid (1993) tonen waarvoor hij veelvuldig wordt geprezen: zijn goede communicatie met het orkest. Nog geen twee jaar geleden moest hij als assistent-dirigent halverwege een concert onvoorbereid invallen bij het Boston Symphony Orchestra. 'Zo'n moment waarvan je hoopt dat het nooit zal gebeuren, maar het was onvergetelijk', zei hij daar achteraf over. Daarnaast hebben ook zijn samenwerkingen met Klaus Mäkelä, Jaap van Zweden, Yo-Yo Ma en het Rotterdams Philharmonisch Orkest hem geïnspireerd. Voordat Rachid zich volledig op dirigeren toelegde, was hij cellist in het bekende Quatuor Arod.

Bart de Graaf